

Choroba v zamestnaní

Sickness at work

Dostanete zaplatené za pracovné voľno, ak ste chorý?

Ak ste práceneschopný štyri a viac dní za sebou a zarábate viac ako £102 týždenne, máte nárok na **zákonnú nemocenskú dávku (Statutory Sick Pay – SSP)**. SSP sú peniaze vyplácané zamestnávateľmi zamestnancom, ktorí nie sú prítomní v práci z dôvodu choroby. Je to minimálna čiastka, ktorá vám môže byť vyplatená, ak nie ste prítomný v práci z dôvodu choroby. Vaša pracovná zmluva vám môže poskytovať ďalšie práva na vyššie nemocenské dávky, ako je táto (**zmluvná nemocenská dávka**). Mali by ste si skontrolovať svoju zmluvu, aby ste zistili, na čo máte nárok.

Na SSP má nárok väčšina pracovníkov, vrátane zamestnancov pracujúcich na čiastočný úväzok, zamestnancov so zmluvou na dobu určitú aj agentúrnych zamestnancov. Vyplácanie SSP môže trvať až 28 týždňov. Vyplácanie zmluvnej nemocenskej dávky môže trvať dlhšie. Skontrolujte si vašu pracovnú zmluvu, aby ste zistili, či sa uvedené na vás vzťahuje.

Ak nemôžete dostávať SSP, alebo ak ste práceneschopný z dôvodu choroby viac ako 28 týždňov, zamestnávateľ vám dá formulár SSP1 a vysvetlí vám dôvod. Formulár SSP1 môžete použiť pri nárokovanií si na dávku v pracovnej neschopnosti, alebo sociálnu pomoc (ESA) od miestneho úradu pre prídavky, ak nemáte nárok na SSP alebo zmluvnú nemocenskú dávku.

Akú výšku nemocenskej dávky dostanete?

Vyplatená vám bude buď SSP alebo, ak vám zamestnanecká zmluva poskytuje vyššiu dávku pri pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby, bude vám vyplatené podľa toho, ako je uvedené v zmluve. Nemusí to byť vaša bežná mzda, ale nemala by byť nižšia ako je SSP. Výška SSP je stanovená na £81,60

Za prvé tri dni choroby SSP nedostanete. Po tieto tri dni máte nárok na nemocenskú dávku iba v prípade, že to umožňuje vaša pracovná zmluva. Po uplynutí tejto lehoty by ste mali dostávať dennú dávku SSP za každý deň pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby, v ktorý by ste za normálnych okolností pracovali.

Ak tvorí SSP počas vašej pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby jediný príjem, môžete si nárokovať ďalšie príspevky, ako napr. príspevok na bývanie. Informácie o tom, na aké príspevky máte nárok nájdete v časti Ďalšia pomoc na konci tohoto informačného listu.

Oznamovanie pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby zamestnávateľovi

Ak máte možnosť, mali by ste **zamestnávateľovi okamžite oznámiť**, že ste chorý alebo neschopný ísť do práce. Ak tak neučiníte, môžete stratiť nárok na nemocenskú dávku (viď nižšie). Zamestnávateľ môže mať svoje pravidlá pre

situácie, kedy nemôžete prísť kvôli chorobe do práce. Napríklad môže trvať na oznámení choroby hneď v prvý deň, kedy nie ste schopný prísť do zamestnania. Tieto pravidlá sú súčasťou vašej pracovnej zmluvy, pričom váš zamestnávateľ vás s nimi musí vopred oboznámiť. Ak tieto pravidlá nedodržiavate, porušujete podmienky svojej pracovnej zmluvy.

Ak dostávate SSP, váš zamestnávateľ vám musí platiť SSP, a to aj vtedy, keď

- neposkytnete potvrdenie o práceneschopnosti skôr ako na ôsmy deň choroby,
- do určitého času dňa telefonicky neoznámite, že ste chorý,
- nezatelefonujete viac ako jedenkrát do týždňa, keď ste chorý,
- nezatelefonujete sami, ani nepožiadate niekoho iného, aby to učinil za vás.

Váš zamestnávateľ vám nemôže odmietnuť platiť SSP z týchto dôvodov. Napriek tomu si váš zamestnávateľ môže vytvoriť podobné pravidlá pre vyplácanie akejkoľvek zmluvnej nemocenskej dávky, na ktorú máte nárok.

Preukaz práceneschopnosti

Preukazy práceneschopnosti tiež nazývame „**fit notes**“. Na preukaze práceneschopnosti Váš lekár uvedie, že či ste: práceneschopný, práceneschopný, alebo mohli by ste byť práceneschopný s podmienkou, že na Vašom pracovisku budú uskutočnené určité opatrenia.

Je na Vás, a na Vašom zamestnávateľovi, aby ste sa dohodli na potrebných opatreniach. Ak Váš zamestnávateľ odmietne urobiť lekárom odporučené opatrenia, tak budete naďalej považovaný za práceneschopného a budete môcť naďalej poberať zákonnú nemocenskú dávku.

Ak sa uzdravíte skôr ako bolo očakávané, môžete sa vrátiť do zamestnania pred dátumom uvedeným na lekárom potvrdení, ak s tým súhlasí aj váš zamestnávateľ. Ale je možné, že od vás bude vyžadovať potvrdenie od lekára o schopnosti navrátenia sa do práce.

Môže vám zamestnávateľ odmietnuť zaplatiť, ak ste práceneschopný z dôvodu choroby?

Ste práceneschopný z dôvodu choroby v dôsledku telesného postihnutia

Ak ste telesne postihnutý a váš zamestnávateľ vám odmietne vyplatiť nemocenskú dávku v pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby spojenej s vašim telesným postihnutím, môže tým porušovať zákon. Máte možnosť podať žalobu na **zamestnanecký** tribunál vo veci nespravodlivého zaobchádzania spojeného s vašim telesným postihnutím (**diskriminácia na základe telesného postihnutia**), avšak najskôr budete musieť podať písomnú sťažnosť svojmu zamestnávateľovi. Mali by ste sa obrátiť o pomoc na skúseného poradcu (viď Ďalšia pomoc na konci tohoto informačného listu).

Chorobu neoznámite okamžite

Ak neoznámite pracovnú neschopnosť z dôvodu choroby zamestnávateľovi okamžite, môžete stratiť časť alebo celú SSP alebo zmluvnú nemocenskú dávku, ak nemáte riadny dôvod na to, prečo ste tak neučinili. Váš zamestnávateľ vám môže odmietnuť vyplatiť zmluvnú nemocenskú dávku za tie dni pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby, ktoré ste neohlásili.

Práceschopný ste niekoľko krátkych časových období

Ak ste práceschopný z dôvodu choroby viac ako štyri krátke obdobia (štyri až sedem dní) za rok, váš zamestnávateľ je oprávnený kontaktovať Zdravotnícke služby (Medical Services), aby vyšetrili dôvody, ktoré ste uviedli pri absencii v zamestnaní. Zdravotnícke služby váš zamestnávateľ kontaktuje prostredníctvom Daňového a colného úradu (HM Revenue and Customs – HMRC). Môžu kontaktovať vášho lekára a požiadať ho o informácie týkajúce sa vašich chorôb. Zdravotnícke služby nesmú vášho lekára kontaktovať, ak ste k tomu nedali súhlas. Ak sa v správe Zdravotníckych služieb uvádza, že ste boli práceschopný bez dostatočného dôvodu, váš zamestnávateľ vám môže odmietnuť vyplatiť SSP. Ak sa nazdávate, že toto rozhodnutie je nesprávne, môžete sa proti nemu odvolať.

Práceschopný ste dlhé časové obdobia

Ak ste boli práceschopný dlhé časové obdobia, váš zamestnávateľ môže kontaktovať Zdravotnícke služby, aby rozhodli, či ste dostatočne zdravotne v poriadku na výkon svojej práce. Ak sa v správe Zdravotníckych služieb uvádza, že ste boli práceschopný bez dostatočného dôvodu, váš zamestnávateľ vám môže odmietnuť vyplatiť SSP. Ak sa nazdávate, že toto rozhodnutie je nesprávne, môžete sa proti nemu odvolať.

Čo môžete robiť, ak vám zamestnávateľ nevyplatí SSP

Ak si myslíte, že by vám mala byť vyplácaná SSP, ale váš zamestnávateľ ju nevypláca, mal by vám dať stanovisko na formulári SSP1 s vysvetlením dôvodu. Taktiež by ste mali tento formulár použiť pri nárokovanií si dávky v pracovnej neschopnosti, alebo sociálnu pomoc (ESA) a kvôli vyjasneniu, že od HMRC žiadate, aby zväzil váš nárok na SSP. Formulár by ste mali poslať vašej miestnej kancelárii Úradu práce a dôchodkov (Department for Work and Pensions – DWP).

Ak si DWP nebude istý, či máte na SSP nárok, prepošle kópiu vášho formulára na národný úrad príspevkov na sociálne poistenie HMRC. Aby ste sa poistili, sami pošlite kópiu svojho formulára vášmu miestnemu národnému úradu príspevkov na sociálne poistenie (ktorákoľvek miestna kancelária HMRC vám bude schopná poskytnúť adresu).

Ak vám zamestnávateľ odmietne dať formulár SSP1, mali by ste podať písomnú žiadosť o rozhodnutie na miestny národný úrad príspevkov na sociálne poistenie a nárokovat si Employment and Support Allowance (ESA) od DWP. Rozhodnutie HMRC je pre vášho zamestnávateľa právne záväzné. Obaja, vy aj zamestnávateľ, máte právo odvolať sa proti tomuto rozhodnutiu.

Ak máte nárok na SSP a váš zamestnávateľ vám ju odmieta vyplatiť, môžete podať sťažnosť na nezáonné zrážky zo mzdy na zamestnaneckom tribunáli. Najprv musíte podať sťažnosť svojmu zamestnávateľovi. MRC môže udeliť pokutu zamestnávateľovi, ktorý vám opakovane nevypláca SSP.

Ste práceschopný z dôvodu choroby počas dovolenky

Ak ste na dovolenke a ochoriete tak, že by ste zostali práceneschopný z dôvodu choroby, môžete požiadať svojho zamestnávateľa, aby vám čas strávený mimo práce zarátal ako práceneschopnosť a nie ako dovolenku. Potom môžete požiadať svojho zamestnávateľa, aby vám poskytol ďalšie voľno, na dobu kedy ste boli práceneschopný.

Avšak ak chcete mať svoju neprítomnosť v práci ako práceneschopnosť namiesto dovolenky, váš zamestnávateľ vám môže za tento čas platiť nemocenské namiesto dovolenky. Nemocenské môže byť nižšie než normálna mzda.

Vo vašej pracovnej zmluve by malo byť napísané, ako máte informovať svojho zamestnávateľa, keď ochoriete a aké doklady by mohol potrebovať.

Ste prepustený kvôli práceneschopnosti z dôvodu choroby

Ak vás prepustia počas poberania SSP, zamestnávateľ je povinný dať vám formulár SSP1. Tento odôvodňuje, prečo vám už nie je vyplácaná SSP. Formulár vyplňte a vezmite ho na váš miestny úrad príspevkov, kde si môžete nárokovať ESA. Ak ste presvedčený, že vás prepustili z dôvodu choroby alebo žiadosti o SSP, môžete podať žalobu na **zamestnanecký tribunál**. Okamžite by ste sa mali **poradiť so skúseným zamestnaneckým poradcom**. Podrobné informácie nájdete nižšie.

Ste prepustený z dôvodu vášho telesného postihnutia

Ak ste telesne postihnutý a zamestnávateľ vás prepustí kvôli pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby spojenej s vaším telesným postihnutím, váš zamestnávateľ môže porušovať zákon. Máte možnosť podať žalobu na **zamestnanecký tribunál** vo veci nespravodlivého zaobchádzania na základe telesného postihnutia (**diskriminácia na základe telesného postihnutia**). Najprv budete musieť podať písomnú sťažnosť. Mali by ste sa poradiť so skúseným poradcom (viď nižšie).

Ďalšia pomoc

Citizens Advice Bureau (Občianska poradenská kancelária)

Citizens Advice Bureaux poskytuje bezplatné, dôverné, nestranné a nezávislé poradenstvo na účely pomoci vyriešenia vašich problémov. Ak chcete nájsť najbližšiu CAB, vrátane tých, ktoré poskytujú poradenstvo e-mailom, kliknite na [najbližšiu CAB](#), alebo ju vo vašom telefónnom zozname vyhľadajte pod písmenom C.

Ďalšie informačné listy o Adviceguide vo Vašom jazyku, ktoré môžu pomôcť

- Zamestnávateľ zadržuje váš plat

Ďalšie informácie o Adviceguide, ktoré môžu pomôcť

[This information is in English only]

- Práva matiek v zamestnaní
- Pracovné voľno
- Dovolenka a náhrada mzdy za dovolenku
- Riešenie sporov v zamestnaní
- Diskriminácia kvôli postihnutiu

Tento informačný list vydalo **Citizens Advice**, pracovný názov pre The National Association of Citizens Advice Bureaux (Národná asociácia občianskych poradní). Je určený len na poskytovanie všeobecných informácií a nemal by sa považovať za úplný prehľad práva v

www.adviceguide.org.uk

danej veci. Informácie sa vzťahujú len na Anglicko a Wales a Škótsko. Tento informačný list bol naposledy aktualizovaný 10. mája 2011 a reviduje sa mesačne. Ak ste tento informačný list obdržali pred dlhším časom, kontaktujte prosím vašu miestnu kanceláriu Citizens Advice Bureau a skontrolujte, či je ešte platný. Alebo navštívte našu webovú stránku - www.adviceguide.org.uk – kde si môžete stiahnuť aktuálny výtlačok.